

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 73/09-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 12. februára 2009 predbežne prerokoval sťažnosť J. M. a I. M., obaja bytom W., Rakúsko, zastúpených advokátom JUDr. M. M., B., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Dunajská Streda v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 158/96 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. M. a I. M. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 5. decembra 2008 doručená sťažnosť J. M. (ďalej len „sťažovateľ“) a I. M. (ďalej len „sťažovateľka“, spolu len „sťažovatelia“), obaja bytom W., Rakúsko, ktorou namietali porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“)

postupom Okresného súdu Dunajská Streda (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 158/96.

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovatelia sa návrhom zo 7. septembra 1996 podaným okresnému súdu osobne 9. septembra 1996 domáhali zaplata nájomného v sume 27 599 Sk s prísl. proti odporkyňi A. P., Š. (ďalej len „odporkyňa“). Sťažovatelia sú bezpodielovými spoluvlastníkmi domovej nehnuteľnosti v k. ú. Š., na K. ulici. Prvý úkon vo veci bol vykonaný 25. septembra 1996, keď okresný súd vyzval sťažovateľa na zaplataenie súdneho poplatku, ktorý ho zaplatil 4. októbra 1996. Výzvou z 15. októbra 1996 požiadal okresný súd sťažovateľov o predloženie nájomnej zmluvy, výzvou z 11. novembra 1996 o predloženie plnej moci na zastupovanie neprítomného zo sťažovateľov a o špecifikovanie výpočtu nájomného za sporný byt. Dňa 14. novembra 1996 okresný súd nariadil termín pojednávania na 28. november 1996, na ktorom bolo konanie uznesením okresného súdu podľa § 109 ods. 2 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) prerušené až do právoplatného skončenia veci vedenej na okresnom súde pod sp. zn. 4 C 204/96.

Sťažovatelia ďalej uvádzajú, že 11. apríla 1997 vyzval okresný súd sťažovateľa na predloženie dôkazov vo veci jeho urážlivého podania a upozornil ho na neslušné správanie urážajúce vážnosť okresného súdu. Na túto výzvu sťažovateľ odpovedal listom zo 7. mája 1997, v ktorom uviedol, že v uvedenej veci z jeho strany nedošlo k žiadnemu podaniu. Sťažovatelia listom zo 7. mája 1997 podali námietku zaujatosti voči zákonnej sudkyňi, o ktorej rozhodol Krajský súd v Trnave uznesením sp. zn. 5 Nc 14/97 z 21. mája 1997 tak, že zákonnú sudkyňu nevytlúčil z prerokovania a rozhodovania veci. Dňa 26. mája 2003 podali sťažovatelia okresnému súdu sťažnosť na priet'ahy v konaní, na ktorú okresný súd listom zo 16. júla 2003 odpovedal tak, že sťažnosť považuje za neopodstatnenú.

Podľa sťažovateľov okresný súd svojou nečinnosťou v označenom konaní porušil ich základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov v konaní podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

V zmysle uvedeného sťažovatelia žiadajú ústavný súd, aby nálezom vyslovil, že postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 158/96 bolo porušené ich

základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, prikázal okresnému súdu konať v označenom konaní bez zbytočných priet'ahov, priznal každému z nich primerané finančné zadosťučinenie v sume po 120 000 Sk, ktoré je okresný súd povinný vyplatiť im do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu, a priznal im trovy právneho zastúpenia v sume 15 599 Sk, ktoré je okresný súd povinný uhradiť do 15 dní od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu na účet ich právneho zástupcu.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom

prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Predmetom sťažnosti je sťažovateľmi namietané porušenie ich základného práva zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 158/96.

1. Ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti konštantne vychádza z názoru, že účelom práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu (napr. I. ÚS 255/05). Základné právo na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov teda možno porušiť iba v konaní, ktorého výsledkom môže byť rozhodnutie štátneho orgánu o právach a povinnostiach jeho účastníkov, pretože len také rozhodnutie môže ukončiť stav právnej neistoty osoby domáhajúcej sa rozhodnutia štátneho orgánu (III. ÚS 62/01, II. ÚS 20/02).

Podľa názoru ústavného súdu sťažnosť sťažovateľov v časti, ktorou namietajú porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 158/96 po prerušení tohto konania, je zjavne neopodstatnená.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že posudzované súdne konanie, v ktorom podľa sťažovateľov malo dôjsť k porušeniu ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, bolo prerušené podľa § 109 ods. 2 písm. e) OSP do právoplatného ukončenia konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 4 C 204/96, v ktorom má okresný súd určiť neplatnosť prevodu sťažovateľkou užívanej nehnuteľnosti.

Z dôvodu prerušenia dosiaľ neukončeného konania vedeného pod sp. zn. 9 C 158/96 pred okresným súdom nemohlo po tomto období z dôvodu existencie tejto zákonnej prekážky dochádzať k porušovaniu sťažovateľmi označeného základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ak nedôjde k odpadnutiu prekážky prerušeného konania postupom predvídaným v Občianskom súdnom poriadku, nemôžu sa v prerušovanom konaní vykonávať žiadne procesné úkony smerujúce k odstráneniu právnej neistoty účastníkov, a tým k naplneniu účelu označeného základného práva a práva tak, ako to už bolo uvedené. Sťažovatelia netvrdili a ani neuviedli žiadnu skutočnosť, z ktorej by vyplývalo, že v danej veci neexistoval zákonný dôvod na prerušenie konania, resp. že prekážka prerušenia konania už odpadla. Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nečinnosť okresného súdu v dôsledku existencie zákonnej prekážky jeho postupu, tak ako to je v danom prípade, neposudzuje ako zbytočné prieťahy v súdnom konaní (napr. II. ÚS 3/00, III. ÚS 42/02, I. ÚS 65/03), a preto sťažnosť sťažovateľov v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

2. Pokiaľ sťažovatelia namietajú porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 158/96 v období pred uvedeným prerušením tohto konania, ústavný súd tieto námietky na základe predmetnej sťažnosti preskúmať nemohol, pretože sťažovatelia svoju sťažnosť nepodali v lehote ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde.

Podľa tohto ustanovenia sťažnosť podľa čl. 127 ústavy možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ

mohol o opatrení alebo o inom zásahu dozvedieť, pričom zákon o ústavnom súde neumožňuje zmeškanie tejto kogentnej lehoty odpustiť.

Ústavný súd už rozhodol, že v kontexte citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde porušenie základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie vecí v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je v zásade „iným zásahom“ pre počítanie lehoty pre včasnosť podania sťažnosti (I. ÚS 161/02, I. ÚS 6/03). Ústavný súd konštatuje, že sťažovatelia sa o namietaných skutočnostiach týkajúcich sa postupu okresného súdu v čase pred prerušením napadnutého konania dozvedeli najneskôr na pojednávaní 28. novembra 1996. Predmetnú sťažnosť podali sťažovatelia ústavnému súde až 5. decembra 2008, t. j. v čase, keď už uplynula lehota ustanovená pre tento typ konania pred ústavným súdom. Preto ústavný súd sťažnosť sťažovateľov v tejto časti odmietol ako oneskorene podanú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Vzhľadom na všetky uvedené dôvody ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. februára 2009